GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercye odpłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 10. Wtorek 14. Stycznia 1851. Rok gazecie **40.**

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Królestwo Polskie. — Turcya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Rezultat obrotu finansów austryackich w drugim kwartale r. 1850, t. j od 1go lutego do końca kwietnia 1850 r.)

Wiedeń, 8. stycznia. Gazeta Wiedeńska zawiera w urzędowej części co następuje: „Przez zmieniony skład kasy w wielu krajach koronnych zaszła przerwa w regularnem przesyłaniu i zestawianiu alegatów, potrzebnych do ułożenia przeglądów o obrocie finansów. Te przeszkody są już usunięte, przezco nadarzyła się sposobność podać teraz do wiadomości publicznej specyalny wykaz finansowych rezultatów w drugim kwartale 1850, po którym w krótkich ustępach nastąpi wykaz z trzeciego i czwartego kwartału 1850."

Rezultaty obrotu finansów we wszystkich krajach koronnych w drugim kwartale 1850, t. j. od 1. lutego po koniec kwietnia 1850 były następujące:

Przychody.

	złr.
Stałe podatki: Podatek zr. 12,387,148, podatek domowy 1,841,272, podatek od dziedzictwa (zaległości) 29,055, podatek osobowy w Dalmacyi 3088, podatek zarobkowy 579,323, awersuale z Tryestu zamiast osobowego i zarobkowego podatku 5000, podatek żydowski (zaległości) 5128, podatek dochodowy 79,366, stałe podatki Krakowskiego okręgu 35,735, w ogóle	14,965,115
Niestałe podatki: Akcyza zr. 5,851,356, cło 4,780,568, sól 4,418,666, tytoń i tabaka 4,374,576, stępel 1,823,549, taksy 274,608, loterya 649,528, myto 601,988, puncyrowanie 16,673, połączone należytości w lombardzko-weneckiem królestwie 62,053, w ogóle . .	22,853,565
Po odtrąceniu niedoboru, a to: w poczcie zr. 24,194, w sprzedaży prochu i saletry w lombardzko-weneckiem królestwie 4480	28,674
Reszta . . .	22,824,891
Przychody z własności państwa, następnie z górnictwa i mennictwa: Przychód z dóbr państwa zr. 807,216, przedaż dóbr kameralnych 1800, opróżnione prebendy duchowne 61,541, dochód z kolei żelaznych (po wyłączeniu sum, obróconych na rozszerzenie środków dochodowych, które w ministeryum handlu przychodzą) 146,545, mennictwo (zysk przy wybiciu monety zdawkowej) 1,029,999, w ogóle	2,047,101
Po odtrąceniu niedoborów, a to: w fabrykach rządowych (dla większego wydatku na drukarnię rządową) 34,333, w górnictwie (dla zaszłego aż w późniejszym peryodzie porachunku odwozów metalowych) 553,302 .	587,635
Reszta . . .	1,459,466
Przewyżki funduszu umarzającego	2,742,099
Rozmaite przychody: Sardyńskie wynagrodzenie wojenne 4,647,426, zysk monety i wekslu przytem 582,547, rozmaite inne przychody 239,217, w ogóle	5,469,190
Ogółowa suma przychodów	47,460,761

z których na zwyczajne przychody 42,230,788 zr., a na nadzwyczajne 5,229,973 zr. przypada.

Wydatki.

	złr.
Dług państwa: Prowizye za uprocentowany w m. k. i w w. w. dług rządowy zr. 9,220,028 (z tych na fundusz umorzenia 1,594,139, prowizye za chwiewny dług 1,181,874, (z tych na fundusz amortyzacyjny 551,000), w ogóle	10,401,902
Zwrot pożyczki loteryjnej: kapitał 53,050, wygrane 26,670 zr., w ogóle	79,720
Dotacya powszechnego funduszu amortyz. . . .	486,166
Kontraktowa wymiana wydanych bankowi obligacyi na wymienianie papierowych pieniędzy w wal. wied. . .	655,542
Dwór	1,907,045
Rada ministeryalna	33,025
Ministeryum spraw zewnętrznych	401,208
Ministeryum spraw wewnętrznych: Kierunek centralny zr. 125,091, wydatki sejmowe 2883, administracya polityczna w krajach koronnych 2,434,302, publiczne bezpieczeństwo włącznie z wydatkami na żandarmerya 970,033, wydatki stanowe 25,369, dla gmin dalmatyńskich 28,000, zakłady dobroczynne 487,300, zakłady szczepienia ospy 9946, instytuta kryminalne (między temi na nadzwyczajne budowle 68,000 zr.) 405,956, na wsparcie dla mieszkańców Wiednia z powodu wypadków październikowych w 1848 roku 692,200, na komisye uwalniające od ciężarów gruntowych 115,990 zr.	5,297,070
Ministeryum wojny: Kierunek centralny 118,344, wydatki na armię 29,917,090, buchhalterya wojenna 116,775, pensye wojskowe i prowizye z kamerale 269,622, dodatek do budowy i utrzymania niemieckich twierdz związkowych 300,000 zr.	30,721,831
Ministeryum finansów: Kierunek centralny 188,943, administracye dochodów kameraln. i okręgowych 671,592, straż finansowa 1,384,165, kasy główne i krajowe 198,757, prokuratorye kamery i urzędy fiskalne 82,713, urzędy podatkowe 296,483, inne władze finansowe 147,874, kataster 192,955, wydatki za transport pieniędzy 4086, strata na monecie i wekslach, tudzież koszta przebicia 200,778, wynagrodzenia akcyzowe 152,460, pensye i płace kwiescentowe indywiduów nienależących do żadnej gałęzi administracyi z wyłączeniem lombardzko-weneckiego królestwa 115,894, pensye i płace kwiescentów w lombardzko-weneckiem królestwie 171,088, aequivalenta i recesowe odwozy 142,450, wydatki patronatu 31,882, zapłaty obcym rządom (roczne indemnizacye za kraj Bawaryi) 83,333, rozmaite inne wydatki 208,522 zr., w ogóle	4,273,975
Ministeryum sprawiedliwości: Kierunek centralny 116,019, zarząd sprawiedliwości w krajach koronnych 1,966,262, wydatki juryzdykcyjne 115,383, wydatki inkwizycyjne 251,022, w ogóle	2,448,686
Ministeryum wyznań religijnych i nauki publicznej: Kierunek centralny zr. 37,827, zakłady religijne 182,651, szkoły 101,436, zakłady naukowe 274,071, akademie umiejętności 27,183, akademie pięknych sztuk 22,480, fundacye i dodatki 147,711, w ogóle	793,359
Ministeryum handlu, profesyi i budowli publicznych: Kierunek centralny zr. 205,808, konzulaty 71,081, władze budownicze w krajach koronnych 264,480, budowanie i utrzymanie eraryalnych gmachów i potrzeby domowe 188,508, budowanie kolei żelaznych 1,982,915, rozszerzenie i uzupełnienie środków dochodowych etc. 323,500, wymiana węgierskiej centralnej kolei żelaznej 2,615,751, telegrafy państwa 350,600, budowanie gościńców (między tem na nadzwyczajne budowle bez Włoch 14,727) 1,253,263, budownictwo wodne (między tem na nadzwyczajne budowle bez Włoch 36,182) 616,800, w ogóle	7,872,706
Ministeryum kultury krajowej i górnictwa . .	51,664
Władze kontroli: Kierunek centralny 31,351, centralne buchhalterye rządowe z wyłączeniem buchhalteryi wojennej 254,250, prowincyalne buchhalterye rządowe 336,392, w ogóle	621,993
Ogółowa suma wydatków	66,045,892

z których na zwyczajne wydatki przypada 42,973,794, a na nadzwyczajne *) 23,072,098 zr.

Porównawszy zwyczajne wydatki	42,973,794
z zwyczajnemi dochodami	42,230,788
okazuje się w zwyczajnej potrzebie niedobór	743,006

który ztąd powstał, że dodatkowa należytość koronnych krajów Węgier, Siedmiogrodu i Kroacyi, następnie serbskiego Województwa i Temeskiego Banatu w tym kwartale do centralnych wydatków nie wynosiła więcej jak

*) Nadzwyczajne wydatki są następujące: 1) Zwrócone kapitały pożyczki loteryjnej zr. 53,050. 2) Wymiana obligacyi pochodzących z wymiany w. w. 655,542. 3) Nadzwyczajne budowle przy zakładach kryminalnych 68,000. 4) Nadzwyczajny wydatek na wojsko nad dawniejsze przecięcie rocznie 55 milionów reńskich 16,971, 831. 5) Budowle kolei żelaznej 1,982,915. 6) Rozszerzenie środków dochodowych etc. 323,500. 7) Wymiana węgierskiej centralnej kolei żelaznej 2,615,751. 8) Budowanie telegrafów 350,600. 9) Nadzwyczajne budowle gościńców i wodne 50,900. W ogóle 23,072,098 zr.

58,197 zr., podczas gdy ta przed rokiem 1848 wynosiła najmniej 5 milionów w jednym kwartale. złr.

Porównywając nadzwyczajne wydatki 23,072,098
z nadzwyczajnemi dochodami 5,229,973
okazuje się w nadzwyczajnych potrzebach niedobór . . 17,842,125

Ogółowy niedobór wynosi, a to: w zwyczajnej potrzebie 743,006 zr., w nadzwyczajnej potrzebie 17,842,125, w ogóle 18,585,131

Osobne przypływy wynoszą, a to: 1) przez wpłatę na 4% pożyczkę z roku 1849 zr. 11,982,895; 2) przez wpłatę na lombardzko-wenecką pożyczkę w drodze subskrybcyi 63,623; 3) przez kapitalizowanie prowizyi z kuponów i obligacyi pożyczki loteryjnej 1,585,624; 4) przez wydanie 5% w m. k. obligacyi dla niszczenia się z indemnizacyjnych kapitałów-Daz 42,610; 5) przez wydanie 5% asygnatów hypotecznych 1,871,700; 6) przez wpłacone kapitały za indemnizacye gruntów 103,036; 7) przez odwiezienie depozytów sądowych 169,009; 8) forszusy banku przez wymieniane przezeń 3% asygnaty z r. 1842 tudzież hypoteczne asygnaty etc. 3,786,350; 9) przez interesa wekslowe 910,855; 10) przez wydanie: *a)* 3% asygnatów i biletów skarbowych 9,409,695, *b)* lombardzko-weneckich biletów skarbu 2,526,074, *c)* asygnatów na krajowe dochody Węgier 2,693,574, *d)* banknotów niemieckich 435,343, *e)* banknotów węgierskich 1,538,818, w ogóle 37,119,206

Z tego obrócono: 1) na wymianę przypadłych 5% centralnych asygnatów kasowych z roku 1848 i 1849 5430 zr.; 2) na wymianę 3% asygnatów kasy centralnej z roku 1842 zr. 1,299,000; 3) na wymianę 4% centralnych asygnatów kasowych z depozytowej kasy funduszu amortyzacyjnego 1,650,000; 4) na umorzenie długu bankowi: *a)* za pomocą sardyńskiej indemnizacyi wojennej 2,881,737, *b)* za pomocą pozostawionych jemu wpłat na 4% pożyczkę 11,982,895; 5) na zapłacenie indemnizacyjnych kapitałów-Daz 42,617; 6) na forszusy dla indemnizacyi urbaryalnych 1,004,304, w ogóle . . 18.865,983

Porównawszy tę sumę z osobnemi przypływami . 37,119,206
okazuje się przewyżka tych ostatnich 18,253,223
którą wraz z resztami kasowemi na pokrycie niedoboru 18,585,131
obrócono.

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 9. stycznia. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych o adjustowaniu i uzbrojeniu organów policyi gmin, pozostawia do woli gmin, jak sobie chcą uzbroić i adjustować swoje organa policyi i zwraca tylko uwagę na to, że należy unikać używania znaków wojskowych i uniformów urzędników, tudzież ubiorów właściwych c. k. armii, żandarmeryi lub c. k. wojskowej straży policyjnej. Przy tej sposobności pozwalamy sobie namienić, że adjustowanie organów policyi gminnej po wsiach już licznie nastąpiły i wypadły powiększej części bardzo przyzwoicie, pojedyńczo i trwało. Te nowo adjustowane organa policyi gminy, imponujące w swych nowych uniformach daleko więcej, niż dawniej, gdy im za symbol ich czynności tylko kij dodawano, oddały już w najnowszym periodzie rekrutacyjnym bardzo znakomite usługi.

— Według nowego rozporządzenia ze strony ministerstwa spraw wewnętrznych nie zachodzi żadna przeszkoda względem używania chloroformu przy operacyach chyrurgicznych. Dla zapobieżenia jednak nadużyciom i przypadkom rozciągają się wydane względem używania gatunków eteru i naft postanowienia także na używanie chloroformu, a tem samem położono konieczną tamę szarlataneryi, niewiadomości i lekkomyślności dla zabezpieczenia życia i zdrowia.

— Jego Mość król Hannoweru przyzwolił wyjątkowo i w szczególnem uwzględnieniu celu, ażeby w Jego państwach wydawano losy z loteryi na rzecz funduszów noszących nazwiska najznakomitszych dowódzców Austryi a przeznaczonych na zaopatrzenie inwalidów z wojen ostatnich.

— Według nadesłanych doniesień urzędowych obrano już w niektórych miejscach deputowanych do mających się dnia 20. b. m. rozpocząć obrad nad projektem nowej austryackiej taryfy cłowej.

— Dla uregulowania austr. systemu monety, zaproponowano, jak donosi *Neuigkeits-Bureau*, ażeby i Austrya przyłączyła się do stopy monety Pruskiej i reszty państw południowo-niemieckich; propozycya ta otrzyma może przyzwolenie. Dotychczasowa moneta ma być zresztą zatrzymana i tylko jej wartość ma się wyrównać. Austryackie monety musiałyby więc być dokładnie obliczane, według matematycznie oznaczonej grzywny kolońskiej, coby jednak nie wymagało zmiany obecnego systemu.

— W ministerstwie sprawiedliwości toczą się obrady nad tem, by zaprowadzić zatrudnienie dla więźniów w owych krajach koronnych, gdzie roboty w więzieniach nie są jeszcze w zwyczaju. Jakoż w tym celu mają być otwarte nowe gałęzie industryi.

— Rząd rosyjski uchwalił stanowczo założenie komunikacyi telegraficznej. Telegrafy te będą wychodzić z Petersburga i rozciągać się aż do linii Wiedeńskich i Berlińskich. Wykonanie tego planu już się zaczęło.

— Wszystkie techniczne zakłady naukowe w Austryi liczą w tym roku stosunkowo bardzo wiele uczniów i zrobiono uwagę, że studya techniczne są teraz prawie wszędzie preferowane nad gymnazyalne.

(Pogląd na sprawy sławiańskie.)

Wiedeń, 9. stycznia. *Videnski dennik* zawiera artykuł kierujący o pielęgnowaniu języka narodowego w Morawii i użala się, że pod pozorem regularnego systemu w administracyi kościelnej i mimo to, że ustna konwersacya odbywa się w języku *morawskim* i kazania prawią się po morawsku, korespondencya pisemna z duchowieństwem po niemiecku zaprowadzona, księgi kościelne i dokumenta piszą po niemiecku — i zwraca uwagę na Czechy, gdzie to wszystko, rozumie się w czeskiej części kraju tego odbywa się w języku narodowym.

Berno, 8. stycznia. Z drukarni *C. Winiker* wyszydł właśnie 5. tom dzieła: „*Codex diplomaticus et epistolaris. Moraviae.*" Opus posthumum Antonii Bocek. Edit J. Chybil. Tom ten zawiera dokumenta i listy z roku 1294—1306, t. j. aż do zgaśnięcia pokolenia Przemyśla, następnie dodatki do tomów poprzedzających, traktujące peryod czasu od roku 1127—1293. To dla historyi Morawii i Czech tak ważne dzieło Bocka jest już ukończone. Wydano je kosztem morawskiego funduszu domestykalnego pod protektoratem hrabi *Mitrowskiego*, tom pierwszy wyszedł był w roku 1836.

Zagrabie, 7. stycznia. Biskup z Neusohl ks. *Mojses* przesłał tu dla założenia biblotyki gymn. 200 tomów dobranych i szacownych dzieł.

Lwów, 3. styczna. Urzędnik biblioteki Ossolińskich pan *Bielowski* wydał obszerne dzieło: „Historya narodu polskiego." — (Wstęp krytyczny do dziejów Polski), które wywoła polemikę z niektórymi sławiańskimi dziejopisami; mianowicie zarzucono tam panu Szafarzykowi, jakoby w dziełach swoich przypisał Polakom i Rusinom inne pochodzenie, a nie od Sarmatów. *(Lit. kor. austr.)*

(Arykuł dziennika „Slavon.")

Wiedeń, 8. stycznia. Wychodzący w Kutenbergu dziennik *Slovan* pana *Hawliczka* umieścił przy końcu zeszłego roku szczególniejszy artykuł. Powiedziano w nim: „Szkoła i kościół powinny stanowić jedno ciało, w ten sposób, aby szkoły pozostały tem, czem są teraz, a kościół aby oddano pod opiekę pensionowanych indywiduów nauczycielskich. Nauczycielem może być każdy, lecz księdzem taki tylko, który pierwej był nauczycielem." Wiadomo, że dziennik *Slovan* jest organem opozycyjnym. Lecz artykuł ten, pomimo niepraktycznej treści swojej, dowodzi dostatecznie, że owa doktryna zgubna, któraby szkołę i kościół najpierw między sobą rozłączyć, a potem od państwa oderwać chciała, nawet u radykalnych stronnictw sławiańskich nieznajduje sympatyi. *(Lit. k. a.)*

(Kurs wiedeński 9. stycznia 1851.)

Obligacye długu państ. 5%—94 3/4, 4 1/2%—82 3/4, 4% — 74, 2 1/2% 49. Akcye bank. 1140. Losy z r. 1834—199, z 1839 119. Akcye kolei północ. 114 3/8.

Francya.

(Depesze telegraficzne.)

Paryż, 8. stycznia. Przesilenie ministeryalne trwa ciągle. Ministrowie nie chcą przystać na usunięcie jenerała Changarnier. — Billault bawi w Elisée dla złożenia gabinetu. PP. Dupin, Montalembert i wszyscy przewodźcy większości konferowali tam z L. Napoleonem przez całe popołudnie. L. Napoleon obstaje za usunięciem Changarnier'a, i chce w miejsce jego obrać następcę forytofanego przez większość, a nawet Cavaignac'a. Odpowiedź przewodźców większości jest niewiadoma. W izbie prawodawczej panuje wzburzenie umysłów. *(Austr.)*

Paryż, 9. stycznia. Parlamentarne kluby konserwacyjne delegowały 16 członków dla wspólnego naradzenia się. Góra postanawia nie wspierać Changarnier'a.

Usunięcie Changarnier'a jest już pewne.

W nowem ministeryum zajmą miejsce pp. *Baroche*, *Fould* i *Rouher*. *Jutro ogłosi Monitor listę nowego ministerstwa.*

Trybunał wydaje powtórny rozkaz uwięzienia przeciw p. Mauguin.

Zgromadzenie uchwala nagłość wniosku, że przy aresztowaniu reprezentanta za długi potrzebna jest autoryzacya ze strony parlamentu. *(Br. Ztg.)*

(Stan rzeczy w Paryżu dnia 7. stycznia.)

Paryż, 7. stycznia. Przesilenie ministeryalne trwa ciągle i trudno jeszcze przewidzieć, jaki koniec weźmie. Myślą przypadającą najwięcej do gustu pałacu Elysée jest utrzymanie w całości lub w części ministeryum dymisyonowanego z usunięciem jenerała Changarnier; ale każdy pojmuje, jak przykre położenie mógłoby wywołać takie rozwiązanie stanu rzeczy. Naturalnie więc, że Elysée waha się, chociaż pragnie bardzo takiego rozwiązania. Najwięcej do prawdy podobnem jest to, że część dawnych ministrów zostanie w gabinecie, a jenerał Changarnier zatrzyma także posadę swoją. Wszelako nic jeszcze niezadecydowano, wszystko przeto jest jeszcze możliwem. Mężowie stałych zasad nie ubiegają się o teki ministeryalne. Pan Leon Faucher, który zdawał się mieć największej widoków być powołanym do składu nowego ministeryum, nie otrzymał dotychczas żadnego wezwania ze strony Elysée. Zdaje się zaś być rzeczą pewną, że obawiają się opozycyi ze strony legitymistów w połączeniu z lewą stroną zgromadzenia narodowego.

Słychać, że p. Odilon-Barrot zdecydował się położyć za warunek wstąpienia do gabinetu: zrzeczenie się projektu dotacyi i wszelkiego przedłużenia władzy prezydenta. Łatwo pojąć, że program ten nie jest programem Ludwika Napoleona, a tem mniej otaczających go osób.

Zresztą powtarzamy raz jeszcze, że nic dotychczas nie uczyniono, nic niezadecydowano, a niepewność była wczoraj wieczór równie wielka w Elysée jak w zgromadzeniu i wśród publiczności.

Przeto też i posiedzenie izby, na którem żadnego ministra nie było, nie nastręczało nic ciekawego prócz wrzawy i wzburzenia umysłów. Uwagę nie zwracano na dyskusyę, lecz na obiegające po korytarzach pogłoski. Publiczność na trybunach i zewnątrz sali zgromadzenia zajmowała się także tylko przesileniem obecnem. *(Ind. belge.)*

Włochy.

(Poczta włoska.)

Turyn, 5. stycznia. Wczoraj doszła izba deputowanych w debacie nad budżetem do rozdziału o marynarce. Jenerał *Guaglia* użalał się, że ministeryum nie przedłożyło dokładnego systemu administracyjnego o marynarce. *Cavour* oświadczył, że czeka aż izba rozwiąże wszystkie ważniejsze kwestye preliminarne, a potem dopiero przedłoży wspomniony system, na co się *Guaglia* zgadza. — *Farina* mówił przeciw sprawozdaniu komisyi, a zdanie jego zbijał sprawozdawca i minister handlu. Po nim zabrał głos p. *Menabrea*, usunięty niedawno z departamentu spraw zewnętrznych i powstaje na obecny system administracyi w ogóle. Minister marynarki i handlu przyrzekł, że użaleniom tym niezwłocznie zadosyć się uczyni.

Genua, 4. stycznia. Korpus oficerów protestuje przeciw posądzeniu, jakoby członkowie jego wołali byli: *abbasso il Statuto, viva il re assoluto* („precz z konstytucyą, niech żyje król absolutny.") Miał tu nadejść rozkaz, ażeby także gwardyi narodowej rozdano amunicyę. Kwestor publicznego bezpieczeństwa wyjechał do Turynu. *(Lit. kor. aus.)*

Niemce.

(Trzecia komisya. — Bale.)

Drezdno, 8. stycznia. Dzisiaj o godzinie 12. w południe zebrała się trzecia przez ministeryalną konferencyę mianowana komisya po raz pierwszy w pałacu Brühl'a. Udział w niej miały: Austrya, Prusy, Saksonia, Hannower, Wirtemberg, Badeńskie, Sachsen-Koburg, Hamburg, Oldenburg i prezydująca Bawarya. Zadaniem tej komisyi są interesa materyalne: handel, cło, żegluga i środki komunikacyjne. Druga komisya odbyła wczoraj trzecie posiedzenie.

Słychać, że także ze strony Bawaryi i Saksonii przesłano do konferencyi dwa prawie jednomyślne promemorya względem interesów materyalnych. — Dzisiaj wieczór odbędzie się wielki bal dworski. Na przedwczorajszej soirée u pana ministra v. *Beust* zaszczycili go swą obecnością Jego królewicz. Mość książę Jan, tudzież książęta Albert i Jerzy. Zaproszeni byli: JO. książę Swarzenberg, wszyscy pełnomocnicy konferencyi, hrabia Rechberg, korpus dyplomatyczny, członkowie obydwóch izb, świetne grono dam, wielu wyższych wojskowych i inne znakomite osoby. *(Br. Ztg.)*

(Projekta do ustaw przedłożone saskiemu zgromadzeniu stanów.)

Lipsk, 4. stycznia. Saskiemu zgromadzeniu stanów, które zaraz po świętach rozpoczęło dalszą czynność swoją, przedłożono pod obradę dwa rządowe projekta do ustaw, które wywrą niemały wpływ na znaczną część obywateli państwa saskiego: jest to ustawa zawierająca zmiany i dodatki do ustaw pod względem szkół ludowych i ustawa o gwardyi komunalnej. Obadwa projekta są widocznie owocem starannych i długich badań, jakie ze strony rządu co do stosowności i trwałości tyczących się dotychczasowych postanowień prawnych przedsiębrano, jakoż trzeba przyznać słuszność ministerstwu naszemu, że poznało jak najdokładniej wszelkie ich błędy i niedostateczności i usunęło je po największej części przez nowe, pożądane postanowienia. *(D.R.)*

Patent księcia panującego w Detmold.

Detmold, 4. stycznia. Nasz panujący dziś książę wydał przy objęciu rządów następujący patent:

„Z Bożej łaski My Paweł Fryderyk Emil Leopold panujący książę w Lippe, kawaler i hrabia na Schwalenbergu, Sternbergu i t. d. i t. d.

„Ponieważ Najwyższemu spodobało się, na dniu wczorajszym Naszego najmiłościwszego Pana i Ojca ś. p. najdostojniejszego księcia Pawła Alexandra Leopolda, panującego księcia w Lippe, powołać do żywota wiecznego, a z powodu tego rządy kraju przeszły teraz na Nas i niezwłocznie przez Nas rozpoczęte zostały, przeto uwiadamiamy niniejszem poddanych Naszych o tem z tą nadzieją w sercu, że okażą Nam takie same posłuszeństwo i wierność, jakiemi się odznaczali przez ciąg 30letniego zaszczytnego panowania spoczywającego dziś w Bogu Pana i Ojca Naszego. Odsełamy ich przeto do zaprzysiężonych obowiązków poddańczych, a zaś z Naszej strony zapewniamy im ojcowską opiekę Naszą, nieustanną troskliwość o ich dobro i najściślejsze wykonywanie bezparcyalnej sprawiedliwości.

Dan w Detmold 2. stycznia 1851.

Leopold książę w Lippe.

v. Meien." *(Han.Z.)*

(Wojsko austryackie w pochodzie do Holsztynu.)

Hanower. 3. stycznia. Jak słychać, przejdzie już 15. b. m. jeden oddział kawaleryi austryackiej przez Hanower w pochodzie do Holsztynu. — Wiadome wzbranianie się Brunświku przeciw przechodowi wojsk egzekucyjnych, załatwione jest, jak się dowiadujemy z pewnego źródła, w ten sposób, że ze strony brunświckiego rządu nietylko wyraźnie cofnięto protest, ale nawet formalnie pozwolono przejście austryackiemu wojsku. *(N. Z.)*

(Pruska załoga w Hamburgu.)

Hamburg, 4. stycznia. Jak Berlińska gazeta donosi, według umowy pruskiego rządu z senatem Hamburgskim, będzie nadal, a to przez dłuższy czas stać w Hamburgu pruska załoga, to jest 1 batalion piechoty, 6 szwadronów konnicy i pół bateryi, podczas gdy się wojsko hamburskie w pruskich garnizonach rozłoży.

(C. k. austr. pułk. piechoty Benedek oczekiwany w Rastatt.)

Rastatt, 30. grudnia. Wczoraj publikowano tu rozkaz, aby przygotować utrzymanie dla będącego już w pochodzie austryackiego pułku piechoty Benedek. Utrzymanie to nastąpi kosztem kasy związkowej.

(Namiestnictwo szlezwig-holsztyńskie zamyśla abdykować.)

Hamburg, 5. stycznia. Podług krążących tu wiarogodnych doniesień z Holsztynu, zamyśla namiestnictwo szlezwig-holsztyńskie abdykować bez oporu i nakazać redukcyę armii, jeźli tylko zgromadzenie narodowe niebędzie nastawać na gwałtowny opór. Namiestnictwo byłoby gotowe ustąpić zaraz nawet, gdyby tylko niemusiało zajmować się redukcyą armii, i władzy swej składać w ręce książęcej komisyi rządowej, lecz pozostawiwszy wszystko bez odmiany mogło całą sprawę zdać na komisarzów. Jak się zdaje, powzięto teraz zamiar uorganizować taki sam powszechny opór urzędników i poddanych, jak w lecie 1849 przeciw administracyi krajowej w Szlezwigu, który jak wiadomo, bardzo skutecznie tam przeprowadzony został. Okoliczność ta utrudniłaby może tak dalece zadanie komisarzów egzekucyjnych, że niebyliby w stanie uczynić zadość powołaniu swemu dla zachowania praw krajowych, i że mówionoby potem, iż przybyli do Holsztynu, aby podeptać prawa tamtejsze i heskie zawikłania wywołać. Tymczasem zaś miejmy tę nadzieję, że w Kiel dopiero nad podobieństwem tego się zastanawiają, i że sumienie musi nakoniec odnieść zwycięstwo nad „honorem osobistym." *(D. R.)*

(Sprawy szlezwig-holsztyńskie.)

Kiel, 7. stycznia. Komisarze związkowi, chociaż wojskowi, występują tu jako najbieglejsi dyplomaci. Starają się ująć sobie rząd i lud. Wczoraj odwiedzili nietylko namiestnika i komendanta miasta, lecz oraz wszystkich szefów departamentalnych. W ten sposób widzi się lud w swych przełożonych zaszczyconym.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 7. stycznia.)

Metal. austr. 5% — $73^5/_8$; $4^1/_2$% —. Akcye bank. 1052. Sardyńsk. 33. Hyszpańskie 3% — $33^7/_{16}$. Polskie 300 — $140^1/_2$; 500 — $81^3/_8$.

Prusy.

(Sprawy pierwszej izby pruskiej.)

Berlin, 8. stycznia. *Pierwsza* izba uchwaliła dzisiaj zaniechać wydanie adresu. Debaty były bardzo gwałtowne; *Camphausen* i *Ammon* mocno powstawali na politykę ministeryum obecnego, a *Stahl* bronił ją i żądał dla niej wotum zaufania ze strony izby. Pan *prezydent ministrów* oświadczył sam, że Prusy miały w swej najnowszej polityce jedynie na celu zupełne zerwanie z rewolucyą. — *Odpowiedzi na interpelacyi* deput. *Ammon* względem przedłożenia dokumentów tyczących się najnowszej polityki, odmówił p. *Manteuffel*. — Dep. *Mätzke* cofnął swój projekt, ażeby izba przedłużyła etat na r. 1850 na 3 pierwsze miesiące roku bież., bo względem jego formy konstytucyjnej dały się słyszeć wątpliwości. — Trybuny widzów były na dzisiejszem posiedzeniu przepełnione; izba druga była licznie zastąpiona. — Loże dyplomatów i dworu były zajęte. Na trybunach widziano dosyć wielu oficerów, a między innymi widzami spostrzeżono także prezydenta policyi p. Hinckeldey, który niedawno powrócił z podróży.

(Kurs giełdy berlińskiej z 9. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 5% — 107 L. Oblig. długu państwa $84^1/_2$. Akcye bank. 96 L. Polskie listy zastawne —. Polskie 500 — $81^1/_8$; 300 — $139^3/_4$. Frydrychsdory $13^1/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $7^3/_4$. Austryackie banknoty —.

Królestwo Polskie.

(Ułaskawienie. — Projekt etatu celnego dla Królestwa.)

Warszawa, 1. stycznia. Najjaśniejszy Pan przychylnie do wstawienia się JO. księcia namiestnika Królestwa, najmiłościwiej dozwolić raczył wychodźcy Polskiemu, znajdującemu się we Francyi, Wincentemu Pogonowskiemu, powrócić do Królestwa Polskiego, bez dozwolenia mu atoli legitymowania się z pochodzenia szlacheckiego i bez powrócenia mu skonfiskowanego na rzecz skarbu majątku.

— W wykonaniu woli Monarszej, dotyczącej wprowadzenia do Królestwa Polskiego od 1 (13) stycznia 1841 roku, zarządu celnego cesarsko-rosyjskiego, minister skarbu państwa, przedstawił najpodanniej do decyzyi J. C. Mości projekt etatu celnego w Królestwie, przejrzany w oddzielnym i najwyżej wyznaczonym komitecie do zniesienia linii celno-granicznej, pomiędzy Cesarstwem Rosyjskiem a Królestwem Polskiem. Przytem minister skarbu Cesarstwa, mając na uwadze, iż przy samem urządzaniu straży granicznej, w nowo-zaprowadzających się okręgach celnych, może zajść potrzeba powiększenia w niektórych miejscach liczby strażników, najpodaniej upraszał najwyższego upoważnienia na pozostawienie mu prawa do zaprowadzania takowych przemian. Skutkiem tego Najjaśniejszy Pan, na przedstawienie ministra skarbu Cesarstwa, raczył własnoręcznie napisać: „Wykonać", a na etacie: „Tak ma być."

— 5. stycznia. Najjaśniejszy Pan przychylnie do wstawienia się JO. księcia Namiestnika Królestwa najmiłościwiej dozwolić raczył wygnańcowi polskiemu *Tomaszowi Bartmańskiemu* przebywającemu obecnie w Lipsku powrócić do Królestwa Polskiego, bez dozwolenia

mu atoli legitymowania się z pochodzenia szlacheckiego i bez powrócenia mu skonfiskowanego na rzecz skarbu majątku. *(G. War.)*

Turcya.

(Wiadomości z Konstantynopola.)

Z Konstantynopola piszą pod dniem 25. grudnia: Turecka gazeta urzędowa umieściła kilka artykułów wyświecających powody i tok insurekcyi w Bośnii i Aleppo. Z nich wyczytujemy najpierw pochwałę dla waleczności i energii armii, a potem dowiadujemy się o stałem postanowieniu rządu tureckiego niezbaczać ani na krok z obranej raz drogi reformy. Właściwą przyczyną powstania bośniańskiego był po prostu opór przeciw zawartym w tanzymacie postanowieniom rządowym. Kilku rozpustnych i zepsutych magnatów bośniańskich niechcieli dopuścić do tego, aby, jak to było zamiarem porty, także i lud prosty korzystał z dobrodziejstw sprawiedliwego systemu rządu, i ponieważ widzieli się być zagrożonymi w używaniu swych przywilejów — wystąpili z bronią w ręku. Jako główną sprężynę krwawego powstania w Aleppo wymieniają niejakiego Abdi-Beja, który na dawniejszego Baszę w Aleppo pokryjomu wielki wpływ wywierał, i w przeciągu lat kilku bardzo wielu gwałtów i zdrożności się dopuścił. Po zaprowadzeniu nowego systemu administracyi stał się najzaciętszym wrogiem porty i używał z towarzyszami swymi wszelkich środków do tego, aby miasto w wiadome nieszczęście potrącić. — *Journal de Constantinople* umieśnił kilka artykułów na korzyść banku w Konstantynopolu, który, pomimo że w najnowszych czasach niektóre europejskie miasta handlowe bardzo znaczne mu przeszkody stawiły, ciągle taką solidarnością się odznaczał, że nawet po dziśdzień jeszcze papiery jego do najlepszych na giełdzie należa. — Statek parowy Teisi Batiri, wiozący na pokładzie swym dawniejszego Baszę z Aleppo i 148 jeńców zawinął przed kilkoma dniami do portu tutejszego. Jestto ten sam statek, który nam przywiózł pocztę z Aleppo. (Podaną dziś w „Ostdeutsche Post" wiadomość, *że jenerał Bem umarł w Aleppo na dniu 10. grudnia*, potwierdza wiarogodne pismo z Konstantynopola, w którem jednakże nie 10. lecz 14. grudnia jako dzień śmierci jego jest wymieniony.) *(L. K. A.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Bocheńskim.)

Bochnia, 4. stycznia. Według doniesień handlowych z Bochni, Wieliczki, Wojnicza i Brzeska podajemy następujące ceny przeciętne cerealiów i innych artykułów, jakie istniały tamże na targach w ostatnich dwóch tygodniach grudnia z. r. Korzec pszenicy 17r. 30k.—15r.30k.—17r.15k.—15r.; żyta 14r.27k.—14r.30k.—12r.17k. —12r.30k.; jęczmienia 11r.15k.—0—8r.32k.—10r.30k.; owsa 7r.35k. —7r.40k.—6r.15k.—7r.30k.; ziemniaków 4r.—0—4r.—3r.30k. Cetnar siana 4r.47k.—3r.50k.—3r.30k.—3r.10k.; nasienia konicza w Bochni 40r.; wełny w Wojniczu 200r. Sąg drzewa twardego 18r. 30k.—17r.30k.—20r.—18r.45k.; miękkiego 13r.30k.—14r.35k.—15r. 50k.—16r.15k. Funt mięsa wołowego 10k.—10k.—10k.—$9^3/_8$k. i garniec okowity 4r.30k.—4r.10k.—3r.10k.—4r. w. w.

(Ołomuniecki targ na bydło.)

Ołomuniec, 8. stycznia. Dzisiejszy spęd przewyższył wszelkie oczekiwania przy teraźniejszej porze roku, składał się bowiem z 485 sztuk samych galicyjskich wołów mieszanego gatunku, a mianowicie Marka Kriss et Comp. i Izaka Hornstein et Comp. z Żurawna 70 i 100 sztuk; Sal. Stamberger z Gorlic 64; Augusta Lisert z Czanic 50; Jakima Firicza z Liska 31, a w mniejszych partyach 170 sztuk. Handel odbywał się tą razą bardzo żwawo i sprzedawano parę ważącą 7—$7^3/_4$ cetn. po 342 zr. 30 kr.—375 zr. w. w. Na placu targowym w Wiedniu było w tym tygodniu 1700 wołów po największej części z Węgier i wyższej Austryi, gatunku bardzo dobrego, były nawet woły ważące w parze 16—17 cetn. Cena dosyć była wysoka, płacono nawet po 58 zr. w. w. za cetnar najlepszego gatunku.

Kurs lwowski.

Dnia 14. stycznia.

		gotówką zlr.	gotówką kr.	towarem zlr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	52	5	57
Dukat cesarski	„ „	5	56	6	—
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	14	10	16
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	59	2	—
Talar pruski	„ „	1	51	1	52
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	28	1	29
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	91	15	91	45

(Kurs wekslowy wiedeński z 9. stycznia.)

Amsterdam 181 l. 2. m. Augsburg $131^1/_2$ p. uso. Frankfurt $130^1/_2$ p. 3. m. Genua 149 p. 2. m. Hamburg 193 l. 2. m. Liworno 125 l. 2 m. Londyn 12.44. p. 3. m. Medyolan 131 p. 2. m.. Paryż 152 p. 2. m. Agio duk. ces 34. Napol. 10.13. Szuf. 17.36. Agio śrebra 31.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 13. stycznia.

Hr. Koziebrodzka Sabina, z Michałówki. — PP. Neuhaus Teodor, z Rzeszowa. — Drohojewski Wiktor, z Gogoliny. — Pierzchała Ignacy, z Uszkowic. — Obertyński Leopold, z Stronibab. — Czajkowski Hippolit, z Sarnek. — Papara Feliks, z Potoka.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 13. stycznia.

Baron Czechowicz Piotr, do Gródka. — PP. Poten Fryderyk, do Łahodowa. — Łodyński Piotr, do Prusinowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 12. i 13. stycznia.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god. zr.	28 7 3	— 12°	— 8°	półn.-wschodni	pogoda ☉
2 god. zr.	28 7 0	— 8°	— 12°	połud.-wschodni	„
10 g. w.	28 6 4	— 11,5°		„ „	pogod.
6 god. zr.	28 5 0	— 15°	— 10,4°	połud.-wschodni	„ ☉
2 god. zr.	28 5 0	— 10,4°	— 15°	połud.-wschodni	„
10 g. w.	28 4 3	— 13,3°		cicho	„

Dnia 13. stycznia. 6 g. zr. — 15°; o $^1/_2$9 g. — 14°.
Dnia 14. „ „ — 15,4°; o 8 g. — 14°; o $^1/_2$9 — 15°.

T E A T R.

Dziś: opera niem.: **„Lucia di Lammermoor."**

STAN KASY
galicyjskiego zakładu ślepych
z 31. grudnia 1850.

Przychód:

	w gotowiźnie złr.	kr.	dr.	w efektach złr.	dr.
Z początkiem roku 1850 odebrano z c. k. kasy gł. krajowej	1141	18	2	1100	1
w biegu roku wpłynęło ze składek od różnych	4682	27	1	543	—
zrealizowano sześć książeczek galicyjskiej kasy oszczędności	555	1	—	—	—
prowizya pobrana od tych książeczek	32	24	—	—	—
„ „ „ obligacyi	42	30	—	—	—
kupiono jedną książeczkę galicyjskiej kasy oszczędności	—	—	—	500	—
	6453	40	3	2143	1

Rozchód:

	złr.	kr.	dr.	złr.	dr.
Włożono na rachunek bieżący z gal. kasą oszczędności	4000	—	—	—	—
sprawiono sprzętów i mebli	606	30	—	—	—
„ bielizny	226	16	—	—	—
„ materaców	105	—	—	—	—
„ książek naukowych	50	—	—	—	—
nauczycielowi na koszta podróży	427	—	—	—	—
„ pensyę za 4ty kwartał 1850	100	—	—	—	—
„ pauszale na drzewo	40	—	—	—	—
stróżowi domu zakładu płacę za 9 miesięcy	94	30	—	—	—
zabezpieczono od ognia dom zakładu na lat 5	75	37	—	—	—
na przedpłaty do rozrachowania się w swoim czasie	30	—	—	—	—
na drobniejsze wydatki	18	3	—	—	—
na książeczkę gal. kasy oszczędności	500	—	—	—	—
sześć książeczek gal. kasy oszczędności do zrealizowania	—	—	—	555	1
	6272	56	—	555	1
od przychodu	6453	40	3	2143	1
potrąciwszy rozchód	6272	56	—	555	1
pozostaje z 31. grudnia 1850	180	44	3	1588	—

Fundusz utrzymania stanowia;

	złr.	kr.	dr.
Legat ś. p. Arcystolnika Wicentego Zaremby Skrzyńskiego, procentujący po 4 od sta od czasu otwarcia zakładu	10,000	—	—
legat ś. p. Ludwika Smidh	7,000	—	—
„ „ Daniela Gottlieba Penther	500	—	—
Obligacye długu państwa	850	—	—
dwie książeczki gal. kasy oszczędności	738	—	—
prowizya na tychże narosła	11	19	1
na rachunku bieżącym z gal. kasą oszczędności	4,000	—	—
prowizya na tymże narosła	101	25	—
gotówka w kasie	180	44	3
Fundusze procentujące wynoszą	23,381	29	—
dodawszy wartość domu zakładu	23,118	39	—
Stan majątku zakładu z 31. grudnia 1850	46,500	8	—

Od Dyrekcyi gal. zakładu ślepych.

Kazimierz hr. Badeni, Dyrektor zakładu.

Franciszek Wnękiewicz, sekretarz.

Sprawdzono:
Michał Tustanowski.
Franciszek Adamski.

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.